



STUDIJŲ DALYKO (MODULIO)
APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Neolotyniškoji LDK literatūra ir jos kontekstai	

Destytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Tomas Veteikis Kitas (-i): doc. dr. Ona Dilytė-Čiurinskienė, jaun. asist. Dovilė Čitavičiūtė	VU Filologijos fakultetas, ARKSI, Klasikinės filologijos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
pirmoji	privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
auditorinė	pavasario semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Isankstiniai reikalavimai: Pamatinės žinios apie graikų ir romėnų literatūrą (pyz., išklausyti tokie kursai kaip „Graikų literatūros istorija“ ir „Romėnų literatūros istorija“ arba „Antikinė literatūra“. Pamatinės lotynų kalbos žinios.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	40	93

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Ugdomos šios bendrosios kompetencijos: Gebėjimas dirbti ir mokytis savarankiškai, taikant įgytas žinias praktikoje; gebėjimas organizuoti savo darbą ir mokymąsi. Analitinis ir kritinis mąstymas: gebėjimas analizuoti, išvelgti sąsajas ir vertinti informaciją. Taip pat ugdomos dalykinės kompetencijos: Pamatinės žinios apie Lietuvos neolotyniškosios rašties ir literatūros raidą XIII–XVIII a.; gebėjimas atpažinti Antikos, Viduramžių, Renesanso ir kitų Europos kultūros epochų bruožus, senovės graikų, romėnų kultūros ir krikščionybės įtakas Ankstyvųjų Naujųjų laikų literatūrai, suvokti ir analizuoti literatūrą kaip kultūros proceso dalį, interpretuoti kūriniuose atspindėtas istorines, filologines, filosofines, religines, kultūrines ir kt. prasmes bei aktualijas. Išvelgti ir kritiškai interpretuoti idėjų, meninių vaizdinių, siužetų perimamumą ir tąsą vėlesnėje lietuvių literatūroje.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai gebės: - rinkti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių (elektroninių, spausdintų ir kt.), naudodamiesi šiuolaikinėmis IT, biblioteka ir kt.;	Teorinės ir įtraukiamosios paskaitos su probleminio dėstymo elementais, vaizdinės medžiagos peržiūra, tiriamieji metodai (informacijos paieška ir sisteminimas, literatūros skaitymas, analizė ir aptarimas).	Kaupiamasis vertinimas. Pasirengimo, dalyvavimo ir aktyvumo paskaitose-seminaruose vertinimas. Baigiamojo rašto darbo vertinimas.
- kelti probleminius klausimus, aktyviai dalyvauti diskusijoje;	Probleminės ir įtraukiamosios paskaitos, modulio šaltinių bei teorinės literatūros studijavimas, grupės diskusija.	Kaupiamasis vertinimas. Pasirengimo, dalyvavimo ir aktyvumo paskaitose-seminaruose vertinimas. Baigiamojo rašto darbo vertinimas.

- atpažinti Antikos kultūros ir literatūros reiškinių įtaką lotyniškosios raštijos bei literatūros Lietuvoje raidai, lyginti ir kritiškai vertinti temų, idėjų, stiliaus bruožus skirtingų epochų ir skirtingų žanrų tekstuose, įvardyti epochų (Renesanso, Baroko, Apšvietos) būdingus bruožus ir konkrečius pavyzdžius;	Probleminės ir įtraukiamosios paskaitos, modulio šaltinių bei teorinės literatūros studijavimas, grupės diskusija, savarankiškas skaitymas.	Kaupiamasis vertinimas. Pasirengimo, dalyvavimo ir aktyvumo paskaitose-seminaruose vertinimas. Baigiamojo rašto darbo vertinimas.
- analizuoti Lietuvos neolotyniškąją raštiją bei literatūrą platesniame Europos lotyniškosios literatūros kontekste, rasti intertekstinių ir stilistinių paralelių su Antikos, krikščionybės, lotyniškais ir kitakalbais Naujųjų laikų tekstais.	Probleminės ir įtraukiamosios paskaitos, modulio šaltinių bei teorinės literatūros studijavimas, grupės diskusija, savarankiškas skaitymas.	Kaupiamasis vertinimas. Pasirengimo, dalyvavimo ir aktyvumo paskaitose-seminaruose vertinimas. Baigiamojo rašto darbo vertinimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Neolotynistikos samprata, jos kultūrinis kontekstas. Antikos kultūros refleksijos Europos Viduramžiais ir Naujaisiais laikais. Bendra epochų charakteristika, kultūrinių veiksnių panorama (įvykiai, atradimai, asmenybės, idėjos, švietimo, mokslo ir meno raidos kryptys). Viduramžių ir Naujųjų laikų literatūros temų ir žanrų dominantės. Neolotyniškosios raštijos fenomenas, istorinės prielaidos jai formuotis Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje, sąveika su Europos kultūros reiškiniiais.	2						2	1	Paskaitos klausymas, duotos literatūros skaitymas, analizavimas, ieškojimas atsakymų į užduotus klausimus
2. Pirmieji Lietuvos raštai lotynų ir graikų kalbomis (Lietuvos didžiųjų kunigaikščių raštinės dokumentai ir laiškai), jų temos, stilistika. Laiškų rašymo tradicija Europoje ir LDK, humanistinė retorika, epistolografija ir epistolika (Erazmo Roterdamičio <i>De duplici copia verborum et rerum</i> , <i>De conscribendis epistolis</i> ir pan.); XVI a. lotyniškų kalbų ir laiškų pavyzdžiai (Erazmas Vitelijus, Mikalojus Husovianas, Augustinas Rotundas, Saliamonas Risinskis, ir kt.).	2		2				4	6	Literatūros kūrinių ar nurodytų jų ištraukų skaitymas, analizavimas, pasirengimas interpretacinei diskusijai.
3. Pirmųjų grožinės literatūros tekstų LDK lotynų kalba ir kitų Europos šalių literatūros sąsajos. Humanistinė Antikos literatūros žanrų, stiliaus, idėjų recepcija, daugiasluoksnės erudicijos modeliai, visuomenės techninis progresas ir materialiosios kultūros pažanga ir šių veiksnių įtaka idėjų, tekstų sklaidai, humanistinės karjeros suklestėjimui. „Dvarų“ ir universitetinės aplinkos poetai (Andrius Kricijus, Mikalojus Husovianas, Petras Roizijus ir kt.).	2		2				4	6	Literatūros kūrinių ar nurodytų jų ištraukų skaitymas, analizavimas, pasirengimas interpretacinei diskusijai.
4. Proginė ir artificiozinė Renesanso literatūra: Europa ir LDK. Epitalamijai, epicedijai, poetiniai sveikinimai	2		2				4	6	Literatūros kūrinių ar nurodytų jų ištraukų skaitymas, analizavimas,

kitomis progomis (Vilniaus jėzuitų kolegijos ir universiteto profesorių ir studentų proginė kūryba, Petro Roizijaus, Jono Radvano, Merkelio Giedraičio bei kt. epitalamijai ir laidotuvių elegijos). Heraldinė poezija. Emblemikos pradžia ir raidos kryptys, tarpšritiniai aspektai.								pasirengimas interpretacinei diskusijai.
5. Reformacijos idėjų sklaida XVI a. Lietuvoje, jų įtaka raštijai nacionalinėmis kalbomis formuotis. Šv. Rašto vertimai, komentarai ir kitokia recepcija. LDK lotyniškosios konfesinės, poleminės ir religinės literatūros apžvalga: atmainos ir specifika. (Abraomas Kulvietis, Mikalojus Radvila Juodasis, Jonas Licinijus Namislovijus, Andrius Volanas ir kt.).	2					2	4	Literatūros kūrinių ar nurodytų jų ištraukų skaitymas, analizavimas, pasirengimas interpretacinei diskusijai.
6. Lotyniškoji istoriografija, publicistika, biografistika ir LDK istorinio naratyvo raida. Tautos, valstybės, asmens koncepcijos, geopolitinių, ekonominių ir visuomeninių faktų, priežasčių, procesų vertinimas, papročių ir įstatymų, dvasinių ir humanistinių vertybių gyrimas ir kritika. (Michalo Lituanus, Augustinas Rotundas, Albertas Vijūkas-Kojalavičius ir pan.)	2		2			4	6	Literatūros kūrinių ar nurodytų jų ištraukų skaitymas, analizavimas, pasirengimas interpretacinei diskusijai.
7. Epinės poezijos tradicijos Europoje ir LDK (nuo XV iki XVIII amž.). Žanro sampratos istorija; antikiniai modeliai ir jų recepcija Renesanso epuose ir Europos humanistų kūryboje. Neolotyniški nacionaliniai epai ir jų produkcija LDK: Jonas Vislicietis, Jonas Radvanas, Laurencijus Bojeris. Mokslinė poema mokslinės revoliucijos akivaizdoje. Didieji Renesanso bibliniai epai bei kankinių poezija LDK.	4		2			6	8	Literatūros kūrinių ar nurodytų jų ištraukų skaitymas, analizavimas, pasirengimas interpretacinei diskusijai.
8. Kонтрреформacinė literatūra ir švietimas. Jėzuitų atvykimas į Lietuvą, Vilniaus universiteto įkūrimas ir įtaka Baroko literatūros pradžios reiškiniams LDK. Jėzuitų <i>Ratio studiorum</i> ir jos pakopos. Privalomoji kūryba jėzuitų edukacijoje. Jėzuitų teatras ir kontrreformacijos sklaida; Aristotelio raštų įtaka jėzuitų akademiniai programai ir aristoteliškojo mokslo tradicijos.	2		2			4	6	Literatūros kūrinių ar nurodytų jų ištraukų skaitymas, analizavimas, pasirengimas interpretacinei diskusijai.
9. LDK Baroko poetika ir poetai. Sarbievijus, jo amžininkai ir epigonai. Biblijos ir antikinės literatūros motyvai Sarbievijaus poetikos traktatuose (<i>De perfecta poesi. Characteres lyrici. De acuto et arguto</i>), epinėje, lyrinėje ir epigraminėje kūryboje. Embleminių mąstymo epocha. Meditacinė emblema (Chaleckio <i>Alegorijos</i> ir <i>Dvinaris</i>). Devocinės raštijos proveržis. Vėlyvojo Baroko literatūros ir kultūros formos ir jų transformacijos XVIII a.: Apšvietos link.	4		2			6	8	Literatūros kūrinių ar nurodytų jų ištraukų skaitymas, analizavimas, pasirengimas interpretacinei diskusijai.
10. Humanistinė graikiškoji kūryba Lietuvoje XVI–XVII amžiuje. „Erudicinės“ kūrybos dėmuo literatūroje. Jos didaktinis, panegirinis, poleminis ir ornamentinis aspektai. Lotyniškų ir graikiškų kūrinių paralelės, santykis su Antika ir krikščionybės tekstais, stilistinės variacijos.	2		2			4	6	Literatūros kūrinių ar nurodytų jų ištraukų skaitymas, analizavimas, pasirengimas interpretacinei diskusijai.
11. Rašto darbas							36	
Iš viso	24		16			40	93	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
----------------------	--------------	---------------------	----------------------

Kaupiamasis vertinimas			
Darbas per seminarus	10	Semestro metu	Už darbą per seminarus galima surinkti 1 balą: 1 balas: skaito šaltinius ir mokslinę literatūrą, geba sisteminti ir analizuoti perskaitytą medžiagą, aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, tinkamai analizuoja tekstą, formuluoja problemas. 0 balų: neskaito šaltinių ir mokslinės literatūros, beveik nedalyvauja diskusijose.
Rašto darbas	90	Nuo vidurio semestro iki bendrai suderintos dienos sesijos metu	Už rašto darbą daugiausia galima surinkti 9 balus. Gera parengtas rašto darbas turi atitikti dalyko tikslus, suderintą temą, atspindėti esamus tyrimų duomenis. Vertinama argumentacija, mokslinė logika ir korektiškumas, pagrįstumas; tinkamas specifinės terminologijos vartojimas; cituojami šaltiniai ir kritinė literatūra. Aukščiausiai vertinamas visus reikalavimus atitinkantis darbas, vertinimo balas mažėja proporcingai pagal tai, kiek reikalavimų neįvykdoma.

Autorius / sudarytojas / parengėjas	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
E. Ulčinaitė, A. Jovaišas	2003	<i>Lietuvių literatūros istorija: XIII–XVIII amžiai</i>		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
V. Ališauskas et al. (eds.)	2001	<i>Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos kultūra: Tyrimai ir vaizdai</i>		Vilnius: Aidai
C. W. Kallendorf (ed.)	2007	<i>A Companion to the Classical Tradition</i>		Malden-Oxford-Carlton: Blackwell Publishing
V. Mould (ed.)	2017	<i>A Guide to Neo-Latin Literature</i>		Cambridge University Press
Papildoma literatūra				
E. Ulčinaitė	2003	<i>Lietuvos Renesanso ir Baroko literatūra</i>		Vilnius: VU leidykla
G. Sliesoriūnas	2015	<i>Lietuvos istorija, t. 6. Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė XVI a. pabaigoje – XVIII a. pradžioje (1588–1733 m.)</i>		Vilnius: Baltos lankos
V. Ališauskas	2009	<i>Sakymas ir rašymas. Kultūros modelių tvėrmė ir kaita Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje</i>		Vilnius: Aidai
D. Kuolys	1992	<i>Asmuo, tauta, valstybė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorinėje literatūroje</i>		Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla
E. Ulčinaitė (ed.)	1993	<i>Dainos pasauliui, saulei ir sau. Lietuvos XVI–XVII amžiaus poezijos antologija.</i>		Vilnius: Vaga
E. Ulčinaitė (ed.)	2001	<i>Gratulatio Vilnae: textus electi XVI–XVIII saeculi = Vilniaus pasveikinimas: XVI–XVIII amžiaus tekstų rinkinys</i>		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
Mikalojus Husovianas, S. Narbutas (ed.)	2007	<i>Raštai</i> = Nicolaus Hussovianus, <i>Opera</i> , iš lotynų kalbos vertė Benediktas Kazlauskas, Sigitas Narbutas, Eugenija		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas

		Ulčinaite, Tomas Veteikis		
Petras Roizijus, S. Narbutas (ed.)	2008	<i>Rinkiniai eilėraščių</i> , Iš lotynų kalbos vertė Rita Katinaite, Eglė Patiejūnienė, Eugenija Ulčinaite		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
Jonas Radvanas, S. Narbutas (ed.)	2009	<i>Raštai</i> , iš lotynų kalbos vertė Sigitas Narbutas		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
M. K. Sarbievijus, E. Ulčinaite (ed.)	1995	<i>Lemties žaidimai: Poezijos rinktinė = Ludi fortunae: Lyrica selecta</i> , iš lotynų k. vertė O. Daukšienė, R. Katinaite, E. Ulčinaite		Vilnius: Baltos lankos
Ž. Nedzinskaitė, D. Antanavičius (eds.)	2014	<i>Kaip jėzuitai žemaičių mylias trumpino. 1695 m. Kražių rankraščio prozos fragmentai.</i>		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
Ž. Nedzinskaitė, D. Antanavičius (eds.)	2020	<i>1695 m. Kražių rankraštis, arba Metiniai retorinės meditacijos vaisiai = Fructus horni meditationis rhetoricae, sive Manuscriptum crosense anni 1695</i>	Kražių kolegijos istorijos ir veiklos paminklai = Monumenta historiam et acta collegii Crosensis spectantia; tomas 2.	Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
J. Liškevičienė	1998	<i>XVI–XVIII amžiaus knygų grafika: Herbai senuosiuose Lietuvos spaudiniuose</i>		Vilnius: Dailės akademijos leidykla
J. Liškevičienė	2005	<i>Mundus emblematum: XVII a. Vilniaus spaudinių iliustracijos</i>		Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla
E. Patiejūnienė	1998	<i>Brevitas ornata: Mąžosios literatūros formos XVI–XVII amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės spaudiniuose</i>		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
A. Perosa, J. Sparrow (eds.)	1979	<i>Renaissance Latin Verse. An Anthology.</i>		Chapel Hill: University of North Carolina Press
S. Knight and St. Tilg (eds.)	2015	<i>The Oxford Handbook of Neo-Latin</i>		New York: Oxford University Press

Atnaujinta: 2025 11 21